
Jak mizí peníze

Jak mizí peníze

26.1.2012 Reflex Strana 15 Reflexe, autor: DANIEL MÜNICH

Všechny cesty vedou ke školnému a do ulic

Každá mediální diskuse o FINANCOVÁNÍ VYSOKÝCH ŠKOL vede ke školnému, které vede studenty do ulic, stejně jako všechny cesty vedou do Říma. Školné má prostě mediální charisma a náboj senzace.

Reflex mi naštěstí dal možnost psát o něčem jiném, neméně důležitém.

Stát letos veřejné vysoké školy dotuje průměrně částkou 30 500 korun za studenta ročně, tzv. normativem. Tento normativ je dos ti nízký, a poslední roky dokonce výrazně klesá. Celkový rozpočet se spíše snižuje, a tak stát s růstem počtu studentů, které dotuje, platí školám nižší normativ. Tato jednoduchá trojčlenka však skrývá velký prostor pro zlepšování.

Máme příliš mnoho magisterských studentů. Dnes na vysoké školy nastupuje přibližně 40 procent devatenáctiletých. Někteří půjdou na vysokou později a ne každý ji dokončí. Až bude dnešním náctiletým třicet, bude jich mít diplom odhadem polovina. Na konci éry socialismu to byla pouhá desetina.

Problém nespočívá v tom, že stát dnes vysokou dopravává tolika mladým. Problém je, že většinu necháváme stále studovat dlouze až na magistra, místo aby studovali krátce na bakaláře. Bakalářské programy jsou často postaveny neprakticky a bez navazujícího magisterského je toto vzdělání nepo užitelné. Většina studentů přirozeně nemá na náročnější magisterské studium buňky, takže školy snižují jeho náročnost. A navíc to stojí velké peníze.

Ale jsou problémy další. Stát školám platí normativ jeden rok nad standardní dobu studia. Studenta protahujícího každé bakalářské, magisterské i doktorské studium o rok stát bez mrknutí oka dotuje po tři roky navíc. To nemotivuje ani studenty ke včasnému dokončování, ani školy k fl exhibilnímu nastavení studijních programů, aby se daly včas dostudovat.

Až příliš velký podíl studentů u nás nedostuduje. Školu opouští klidně až po dvou letech marných či předstíraných snah o studium. A získání dalšího diplomu stejné úrovně na jiné škole stát dotuje také.

Naše normativy téměř nezohledňují kvalitu. Na beznadějného studenta podivného oboru andragogika na vysoké v Horní Dolní, kde ledabyly přednáší zaneprázdněný létající také profesor, platí stát škole podobně jako na studenta špičkové katedry, kde v angličtině přednášejí mezinárodně uznávaní akademici. Není divu, že špičkové vzdělání je dnes spíše výjimkou než pravidlem.

Za to všechno včetně již téměř deseti procent cizinců stát školám platí normativy jako mourovatý a na rozdíl od školného se o tom nemluví. Přitom k nápravě není třeba předložení nového zákona, což u nás téměř vždy vyvolá mediálně efektní, byť účastí malé pouliční protesty. Stačí totiž pouhý škrť pera ministruvho náměstka pod každoroční vyhláškou zásad financování vysokých škol.